

Nämnd för Trafik, infrastruktur och miljö §§ 49-59

Tid: 2015-06-02 kl.13.00-16.10

Plats: Rosensalen, Rosenlunds vårdcentrum

§ 54 **Revidering av program för hållbar utveckling**

RJL **Beslut**

2015/
1093 Nämnden för trafik, infrastruktur och miljö föreslår
regionstyrelsen besluta

- Nuvarande ”Program för hållbar utveckling – utifrån ett miljöperspektiv 2013-2016” ändras utifrån de förslag som lämnas i bilaga ”Sammanställning av förslag till ändringar av ”Program för hållbar utveckling – utifrån ett miljöperspektiv 2013-2016”

Sammanfattning

2013 antogs Landstingsfullmäktige ”Program för hållbar utveckling 2013-2016 – utifrån ett miljöperspektiv”. Nu föreslås vissa revideringar av programmet. I programmet redovisas Region Jönköpings läns åtagande avseende miljöarbete med koppling till folkhälsa samt vilka mål som ska uppnås. Verksamheter som finansieras av regionen ska bidra till programmets måluppfyllelse.

Beslutet skickas till:

Regionstyrelsen

Vid protokollet

Lena Bohman Hjelmstedt

Justeras

Nämnd för Trafik, infrastruktur och miljö §§ 49-59

Tid: 2015-06-02 kl.13.00-16.10

Rune Backlund

Niclas Palmgren

Rätt utdraget,
Intygar

Anneli Andersson

Verksamhetsstöd och service

Område miljö

Mikael Söld

Regionstyrelsen

Förslag till ändringar av ”Program för hållbar utveckling - utifrån ett miljöperspektiv 2013-2016”

Förslag till beslut

Nämnden för trafik, infrastruktur och miljö föreslår regionstyrelsen besluta

- Nuvarande ”Program för hållbar utveckling - utifrån ett miljöperspektiv 2013-2016” ändras utifrån de förslag som lämnas i bilaga ”Sammanställning av förslag till ändringar av ”Program för hållbar utveckling - utifrån ett miljöperspektiv 2013-2016”

Sammanfattning

2012 antog Landstingsfullmäktige ”Program för hållbar utveckling 2013–2016 – utifrån ett miljöperspektiv”. Nu föreslås vissa revideringar av programmet.

Information i ärendet:

Bakgrund

I programmet redovisas Region Jönköpings läns åtagande avseende miljöarbete med koppling till folkhälsa samt vilka mål som ska uppnås. Verksamheter som finansieras av regionen ska bidra till programmets måluppfyllelse.

Hållbarhetsprogrammet är uppdelad i tre framgångsfaktorer med följande beskrivningar;

Klimatsmart

”Klimatsmart region förutsätter en god hushållning med naturresurser, att andelen förnybar energi ökar samt att främja och bevara den biologiska mångfalden tillsammans med natur- och kulturmiljön.”

Klokt resurstänkande

”Klokt resurstänkande sätter fokus på frågan att minska användningen av jordens resurser och att tänka i slutna kretslopp när det gäller varor och tjänster.

Kretsloppet ska vara resurseffektiva och så långt som möjligt fria från farliga ämnen.”

Sund livsmiljö

”Användning och spridning av produkter, kemikalier och läkemedel bidrar till negativa miljö- och hälsoeffekter. Det förebyggande arbetet bidrar till en frisk befolkning med tillgång till frisk luft och rent vatten. Ett framgångsrikt hållbarhetsarbete främjar folkhälsan.”

Nuläge

Miljöarbetet har gått enligt plan överlag och visar på framgång. Ett bevis på detta är att Region Jönköpings län klarar sig bra i SKL:s öppna jämförelser om miljöarbete. Ett annat exempel är andel ekologiska livsmedel där målet har skärpts från 30 procent till 45 procent då vi uppnådde målet redan 2014.

Vad som inte gått enligt plan är koldioxidutsläpp från tjänsteresor där vi går åt fel håll med ökat resande och därmed utsläpp och kostnader. För att nå målet behöver åtgärder vidtas utöver de som finns i dagens hållbarhetsprogram. Förutom ökad satsning kring resefria möten som video- och webb-möten så rekommenderas även att inspirera rätt resebeteende med att överväga införande av intern klimatfond. Ett flertal organisationer både inom offentlig som privat sektor har infört interna klimatfonder som ett styrmedel med god framgång. Tanken med klimatfond är att ta ut avgifter på miljöbelastande resor för att minska dessa, Avgifterna tillförs en fond och ur denna fond kan medel användas till t.ex. olika klimatfrämjande åtgärder.

Under tiden som gått sedan hållbarhetsprogrammet antogs 2012 har utvecklingen av elbilar gått snabbare än beräknat vilket innebär att allt fler elbilar och pluginhybrider används av besökare till regionens verksamheter liksom av personal. Detta tillsammans med att elfordon framöver kommer köpas in till regionen skapar ett behov av laddstationer för elfordon. Önskemål om detta har redan börjat komma in och behovet av lösningar blir alltmer angeläget. Laddstationer aktualiserar även frågan om el från förnybara källor i verksamheten. Idag har inte regionen el från förnybara källor vilket medför problem med att uppfylla målet om att 60 procent av den totala energianvändningen för el och värme ska utgöras av förnybara energikällor. För att få full effekt av elfordon behöver den el som används vara el från förnybara källor. Vidare kommer krav om att de KRAV-certifierade restauranger vi har inom regionen ska använda miljömärkt el från och med 2017.

Hållbarhetsprogrammet består av mål och åtgärder och en sammanställning har gjorts avseende de mål som följs upp med status på målen och förslag till ändringar av hållbarhetsprogrammet för att nå målen.

Beslutsunderlag

- Bilaga ”Sammanställning av förslag till ändringar av ”Program för hållbar utveckling - utifrån ett miljöperspektiv 2013-2016”

REGIONLEDNINGSKONTORET

Agneta Jansmyr
Landstingsdirektör

Ulrika Geeraedts
Regional utvecklingsdirektör

Beslutet skickas till

Verksamhetstöd och service, område miljö

Mål	2013	2014	Resultat 2014 (målet)	Förslag på förändringar i hållbarhetsprogrammet
Klimatsmart region				
Minst 30 procent av länets invånare ska regelbundet resa med kollektivtrafiken			Resultat: 28,3 %	
Minst 30 procent av Landstingets medarbetare ska arbetspendla regelbundet med kollektivtrafiken.	i.u	i.u	Resultat: Mätning har ej genomförts. Uppföljning sker via cero-analys.	Mätning behöver genomföras med åtföljande rekommendationer till fortsatt arbete.
a. Den allmänna kollektivtrafiken stadsbuss Jkg ska släppa ut max 2,0 gram/kWh kväveoxider (NOx). b. Den allmänna kollektivtrafiken regiontrafik ska släppa ut max 2,0 gram/kWh kväveoxider (NOx). c. Den allmänna kollektivtrafiken tåg ska släppa ut max 3,0 gram/kWh kväveoxider (NOx).			Resultat: Branschens riktlinjer följs.	Redan vid avtalsskrivning av allmän kollektivtrafik ställs krav på max utsläpp av kväveoxider och partiklar. Vid nyupphandling av allmän kollektivtrafik följs branschens riktlinjer vad gäller miljökrav. Länstrafiken följer utsläppsnivåerna som ett nyckeltal. Rekommenderar att målformuleringen i detta program utgår. För information om utsläppsnivåer hänvisas till Länstrafikens interna uppföljning.
a. Den allmänna kollektivtrafiken stadstrafik Jkg ska släppa ut max 0,02 gram/kWh partiklar. b. Den allmänna kollektivtrafiken regiontrafik ska släppa ut max 0,02 gram/kWh partiklar. c. Den allmänna kollektivtrafiken tåg ska släppa ut max 0,03 gram/kWh partiklar			Resultat: Branschens riktlinjer följs.	Redan vid avtalsskrivning av allmän kollektivtrafik ställs krav på max utsläpp av kväveoxider och partiklar. Vid nyupphandling av allmän kollektivtrafik följs branschens riktlinjer vad gäller miljökrav. Länstrafiken följer utsläppsnivåerna som ett nyckeltal. Rekommenderar att målformuleringen i detta program utgår. För information om utsläppsnivåer hänvisas till Länstrafikens interna uppföljning.
Koldioxidutsläpp avseende tjänsteresor ska reduceras med 13 procent. (Obs! Ändrat basår från 2012 till 2013 pga	-		Resultat: + 17%	1. Uppdatera nuvarande Resepolicy och ändra fokus från resa till möte genom att skapa en Mötes och resepolicy.

kommunalisering av hemsjukvården.				<p>2. Skapa ny portal på intranätet "Möten och resor". I denna portal kan man samla information kring video-/webbmöten, telefonmöten, resor etc.</p> <p>3. Samordning av video- och webbmöten (teknik och system) med andra län och regioner.</p> <p>4. Inspirera rätt resebeteende med att överväga införande av intern klimatfond.</p> <p>5. Projekt i samverkan med Green Charge i syfte att förbättra infrastrukturen kring laddstolpar inom Regionen.</p>
Koldioxidutsläpp avseende arbetspendling ska reduceras med 18 procent.	i.u	i.u	Resultat: Mätning har ej genomförts	<p>1. Mätning behöver genomföras med åtföljande rekommendationer till fortsatt arbete.</p> <p>2. Översyn av cykelparkeringar. Tillgång till verktyg och luft på cykelparkeringar. Erbjuder cykel och hjälmdag på alla tre sjukhusen.</p> <p>3. Erbjudande från JLT.</p> <p>4. Projekt i samverkan med Green Charge i syfte att förbättra infrastrukturen kring laddstolpar inom Regionen.</p>
Utsläppen av lustgas ska minskas genom att destruktionsanläggningar med destruktionsgrad på 95 procent +/- 5 procent installeras på sjukhusen.			Resultat: Klart på Ryhov	Fortsätt med att installera destruktionsanläggningar på Högländet och Värnamo samt Folkandvården.
<p>a. Andelen förnyelsebart drivmedel i den allmänna kollektivtrafiken stadstrafik Jkg ska vara minst 90 procent.</p> <p>b. Andelen förnyelsebart drivmedel i den allmänna kollektivtrafiken regionbuss ska vara minst 50 procent.</p> <p>c. Andelen förnyelsebart drivmedel i den allmänna kollektivtrafiken tåg ska vara minst 60 procent.</p>			Resultat: 85 procent för stadstrafiken, 58 procent för regionbuss och 51 procent för tågtrafiken.	

Andelen förnyelsebara drivmedel i serviceresetrafiken ska vara minst 20 procent.			Resultat: 27%	
60 procent av den totala energianvändningen för el och värme ska utgöras av förnybara energikällor.			Resultat: 52%	Upphandla el från förnybara källor.
85 procent av Landstingets bilpool ska bestå av bilar klassade enligt den nationella miljöbilsdefinitionen.			Resultat: 43% (74% uppfyller kraven i MB 2007 och/eller MB 2013)	Fortsätta upphandla fordon som uppfyller nationella miljöbilsdefinitionen och som drivs med förnyelsebara drivmedel. Bygga upp infrastruktur med laddstolpar för att kunna använda elbilar i bilpoolen.
Sund livsmiljö				
Miljökrav som reglerar innehållet i särskilt farliga ämnen i varor ska ställas i 40 prioriterade upphandlingar			22 upphandlingar har miljökrav ställts som reglerar innehållet av särskilt farliga ämnen enligt REACH kandidatförteckning.	
Förekomst av särskilt farliga kemiska produkter ska minska i verksamheten.			I och med REACH-lagstiftningens ändrade klassificering för vad som är farliga ämnen kan antalet öka. Ett exempel är 4% formaldehydlösning som från april 2015 klassificeras om till "Kan orsaka cancer" (H350).	Ändra målformuleringen till; Förekomst av särskilt farliga kemiska produkter ska minimeras i verksamheten och användas efter en samlad bedömning. Bedömningen omfattar miljö, arbetsmiljö och smittskydd.
Förskrivning av antibiotika i öppenvården ska minska med samma antal recept per 1000 invånare som det beslutade nationella målet.			Den totala antibiotikaförskrivningen inom öppenvården var 180 recept/1000 invånare.	
Inköp av ekologiska livsmedel ska vara minst 45 procent av den totala livsmedelskostnaden.			31 procent.	
Byggvaror som används vid nybyggnation ska till 80 procent vara A- och B-klassade, enligt bedömningskrav av Sunda Hus			71 procent.	
Klokt resurstänkande				
Den totala energianvändningen ska minska med 27 procent. Det innebär 96 kWh/m2 värme och 74 kWh/m2 el.			Resultat är 22,8 procent. 96 kWh/m2 Värme och 82 kWh/m2 el	En koppling mellan energiförbrukningen och miljöpåverkan (klimat) ska tas fram. Då ser vi klimatpåverkan nuläge men även kommande förbättringar som tex. akvifär.

Kassation från läkemedelsanvändning (kg) inom slutenvård ska minska med 15 procent årligen.			Under 2012 och 2013 infördes läkemedelsservice, regionens apotekare sköter klinikernas beställningar och läkemedelsförråd. Mängden kasserade läkemedel är låg och minskar genom att fler kliniker/enheter ansluter sig till läkemedelsservice (utredningen visar på 37 kg kassation, sammanlagt för 2013) vilket medför att målet att minska kassationen med 15 % årligen inte är rimligt.	Rekommenderas att målet utgår.
Andelen materialåtervunnet avfall av totala mängden, inklusive organiskt avfall, ska vara minst 65 procent			41 procent	Målet ligger kvar men att vi även separat följer upp matsvinnet.
En modell för tydligare miljöredovisning som ger bättre förutsättningar för analys av de ekonomiska effekterna och som stimulerar och premierar miljöresultat samt lönsamma miljöinvesteringar ska användas			Under hösten 2014 har ett arbete påbörjats i samverkan med konsult för att skapa en modell för miljöredovisning med koppling till ekonomiska effekter. Beslut har fattats att 2013-2014 års miljöresultat ska redovisas enligt Global report initiativ 4 (GRI 4)	Målet ligger kvar men med hänvisning till projektet "Hållbar regionutveckling" tillsammans med Blekinge Tekniska Högskola.